

Miljøministeriet
Departementet

Hørings svar vedr. skovrydningsforordningen j.nr. 2022-4950 (GRAKOM)

Høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om naturbeskyttelse samt høring af udkast til bekendtgørelse om supplerende bestemmelser til forordning (EU) 2023/1115 om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse.

GRAKOM vil gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar. Miljøministeriet har den 7. juni 2024 udsendt ovenstående udkast til lovforslag og den 2. juli sendt udkast til bekendtgørelse i høring med samlet høringsfrist den 22. august 2024. GRAKOM har nedenstående bemærkninger til lovforslaget og tilhørende bekendtgørelse.

GRAKOM er erhvervsorganisationen for den grafiske branche og kommunikationsindustrien. Den grafiske branche i Danmark har siden 1990'erne arbejdet målrettet på at reducere miljøbelastningen fra fremstilling af trykte produkter. Miljøledelsessystemer, licens til svanemærkning samt FSC og PEFC-certificeringer har således været udbredt i den grafiske branche i mange år. Branchen er derfor som udgangspunkt positiv over for regler, der kan bidrage til yderligere miljøforbedringer på en relevant og proportional måde. Som en naturlig følge deraf er branchen optaget af at leve op til reglerne.

Den grafiske branche og EUDR

Grafiske virksomheder er konverteringsvirksomheder, der forarbejder primært papir, karton og pap til en række forskellige trykte produkter og herunder også emballage til en bred kreds af kunder. Det er således helt afgørende, for at virksomhederne i den grafiske branche kan opfylde deres forpligtigelser i forordningen, at der er information tilgængelig fra deres leverandører af papir, karton og pap.

Når det kommer til råvarerne, så er værdikæderne inden for papir, pap og karton særdeles komplicerede, da disse materialer kan bestå af træmateriale fra et endda meget omfattende antal skovområder og lande. Det skyldes blandt andet, at en

væsentlig del af råvarerne, der anvendes til disse materialer, er restprodukter fra de mere primære produkter fra skovene. Tilmed er værdikæderne lange, og det er ikke unormalt, at der kan være 1-2 grossistled inden den grafiske virksomhed og før det er en papirfabrik, pulpfabrik, savværker og så skovene.

Selvom forordningens krav nu har været kendt i mere end et år, så har vi i GRAKOM endnu ikke set leverandører af papir, pap og karton, der har været i stand til at gøre denne krævede dokumentation tilgængelig for kunderne længere nede i værdikæden, og det er uvist, hvornår dokumentationen vil være tilgængelig.

Dette gør det vanskeligt for de grafiske virksomheder at opfylde deres forpligtelser i henhold til forordningen, hvilket ligeledes gør sig gældende for de grafiske virksomheders kunder, hvoraf nogle også selv er omfattet af forordningens krav. Flere af GRAKOMs medlemmer er således blevet kontaktet af nogle af deres store kunder, som er operatører, og er blevet spurgt til, hvor langt de er med overholdelse af kravene til EUDR. GRAKOM er bekymret for, om den komplicerede værdikæde sammenholdt med at EU's systemer er forsinkede, kan få betydning for samhandlen. Risikoen er, at kunderne til den grafiske branche fravælger det trykte produkt, fordi de er i tvivl om, forordningen kan overholdes fra årsskiftet.

GRAKOMs bemærkninger til skovforordningen

Som branche er vi som udgangspunkt positiv over for regler, der kan bidrage til yderligere miljøforbedringer på en relevant og proportional måde. Deraf følger, at vi også er stærkt optaget af at leve op til reglerne.

Derfor finder vi det også yderst beklageligt, at man efter vores vurdering desværre stadig ikke er så langt med forberedelserne til denne nye lovgivning i EU og nationalt, at virksomhederne i den grafiske branche (og andre brancher) har en rimelig mulighed for at forberede sig på og være klar til at leve op til forordningen til de angivne tiltrædelsespunkter. Vi skal i den forbindelse understrege, at et forhastet (for tidligt) virkningstidspunkt vil være unødigt bebyrdende for virksomhederne og skadeligt for samhandlen med de mange kunder, der også er omfattet af forordningen.

Det fremgår blandt andet af lovforslagets andet afsnit på side 6, at risikotildelingen endnu ikke er fastlagt af EU-kommissionen, og det fremgår af forordningens artikel 33 stk. 1, at fristen for kommissionens oprettelse af et informationssystem, der skal indeholde de due diligence-erklæringer, der er stillet til rådighed i henhold til artikel 4 stk. 2, er den 30. december 2024.

Det er en forudsætning for virksomhedernes forberedelse til at kunne overholde forordningen, at risikotildelingen og informationssystemet er klar i god tid forud for, at forordningen finder anvendelse. Ifølge Miljøministeriet er informationssystemet først tilgængelig for brug fra den 2. december 2024. Hvis dette holder, har

virksomhederne en måned, hvoraf en stor del falder i juleferien, til at lære systemet at kende. Virksomhederne i den grafiske branche og deres kunder er tilmed i sidste del af en lang værdikæde, hvor en lang række virksomheder skal gøre deres arbejde i informationssystemet færdigt, inden de grafiske virksomheder og deres kunder kan afslutte deres arbejde. Det kan ikke konstateres, hvornår risikotildelingen forventes at være tilgængelig.

Idet de elementer, der er en forudsætning for overholdelsen af forordningen, ikke er klar, og idet i hvert fald informationssystemet først er klar umiddelbart før virkningstidspunktet, er det ikke rimeligt over for virksomhederne at fastholde det vedtagne virkningstidspunkt.

Af hensyn til såvel landets myndigheder som virksomheder bør der arbejdes på at udsættes forordningens virkningstidspunkt. Som minimum bør der lægges maksimalt pres på Kommissionen for at blive klar med guidance og FAQ.

Indkøringsperiode

Hvis ikke det er muligt at udsætte forordningens virkningstidspunkt, er det væsentligt, at den danske kontrol og håndhævelse tager højde for virksomhedernes begrænsede muligheder for at forberede sig.

Et tiltag i den forbindelse kan være at begynde med en indkøringsperiode uden tilsyn og sanktionering, hvor virksomhederne kan drage de nødvendige erfaringer med forordningens bestemmelser og systemer.

En stor frygt hos virksomhederne er dog kundernes reaktion/flugt, hvis ikke virksomhederne og kunderne selv kan leve op til forordningens bestemmelser fra virkningstidspunktet. En indkøringsperiode eller andre tiltag, der kan kompensere for en forhastet igangsættelse, bør derfor kommunikeres bredt og tydeligt ud fra myndighederne, så alle led i handelskæden er bekendt dermed.

På andre områder har der været gode erfaringer med en indkøringsperiode efter reglerne er trådt i kraft.

Det foreslås at undersøge andre tiltag for at afværge de værste følger, hvis virkningstidspunktet fastholdes.

Antal virksomheder

Det fremgår af udkastet til lovforslag pkt. 2.2.2 på side 16, at Miljøministeriet vurderer, at ca. 46.000 danske virksomheder er omfattet af skovrydningsforordningen. Idet det må forstås således, at alle led i handelskæderne er omfattet, lyder det oplyste tal lavt. Da tallet i sidste ende har betydning for omkostningerne jf. udkastets pkt. 4,

opfordres der til en nærmere undersøgelse af og dokumentation for, hvordan man er kommet frem til det vurderede antal virksomheder.

Økonomiske og administrative konsekvenser

I forhold til de økonomiske og administrative konsekvenser ser udkastet til lovforslaget kun ud til at forholde sig til omkostninger vedr. etablering af due diligence-systemer. Der kan yderligere være betydelige omkostninger forbundet med lagerstyring og produktion.

GRAKOM har fx fået oplyst, at referencenumre på papir vil blive anført pr. palle eller rulle. For at vores trykkerimedlemmer kan videregive de korrekte referencenumre til deres kunder, kræver det anden lagerstyring og registrering, end de fleste anvender i dag. Det vil være nødvendigt at kunne holde styr på, hvilke materialer der forbruges til den enkelte ordre i produktionen, og så det kan sikres, at materialerne kan spores til de specifikke paller eller ruller, der har været anvendt.

Klageadgang

Det fremgår af lovforslaget, at det forventes, at adgangen til at påklage afgørelser vil blive afskåret. Afgørelser efter loven kan have stor betydning for virksomhederne, og derfor er det væsentligt, at der er en hurtig og smidig mulighed for at få afgørelserne prøvet ved en klageinstans. Det vil være urimeligt, hvis virksomhedernes eneste mulighed er en dyr og langsommelig behandling ved domstolene.

GRAKOM vil endnu en gang takke for muligheden for at afgive høringssvar. Vi står gerne til rådighed for en uddybning af ovenstående, og hvis I har spørgsmål, så er I velkommen til at kontakte rådgivningschef Per Kaae Hansen hos GRAKOM på telefon 27 11 24 14 eller på mail pkh@grakom.dk.